

STICHTING RADIOGEMEENTE

PREKENSERIE JAARGANG 62 NR 9

Schriftlezing:

PSALM 103 : 1 – 6

TEL GODS ZEGENINGEN

DOOR DS A.H. AGTEREEK

Gehouden op

19 juli 2015 in de

Chr. Triumfatorkerk in

Den Haag

Ongeveer zes weken geleden heb ik over dit Bijbelgedeelte gesproken in Hoensbroek in Zuid-Limburg. Nu zult u zeggen: “Dan wordt dat vanavond een oude preek.” Ten dele. Ik ga over Psalm 103 een paar dingen zeggen, want ik heb namelijk een brief gekregen van een priesterstudent die daar onder mijn gehoor zat. Iemand had tegen hem gezegd: “Je moet eens naar die kerk gaan en naar die man luisteren.” Toen schreef hij mij een ontzettend aardige, lieve, vriendelijke brief. Hij schreef: “Eigenlijk horen wij in onze katholieke kerk heel weinig preken. In de protestantse kerk wordt bijzonder goed gepreekt. Alleen heb ik één ding bij u gemist.” En wat hij toen zei, dat raakte mij diep, want het was waar. Hij zei: “Ik heb het gevoel dat u ons als kleine kinderen voor een etalageruit laat staan voor een speelgoedzaak. Wij zien allemaal hele mooie dingen voor de meisjes en voor de jongens. En we kunnen ernaar kijken, maar hoe kom je er nu aan? Hoe wordt het nu jouw bezit?”

Toen dacht ik: hij heeft eigenlijk gelijk. Wij, maar zeer zeker ook ik, wij kunnen de dingen misschien heel mooi zeggen en die komen uit mond en hart en bovenal uit de Bijbel, maar hoe wordt het nu je bezit? Hoe kunnen wij nu straks naar huis toegaan en zeggen: “Dat is echt voor mij. Ik neem het mee.”? Vandaar dat ik even gezegd heb, dat ik het eerste gedeelte van de prediking zes weken geleden ook heb gedaan, alleen veel dieper en veel intenser, omdat ik toen meer tijd had.

Nu ga ik even in op die vraag: hoe wordt dit mijn deel? Psalm 103 begint heel bijzonder: “Vergeet niet één van Zijn weldaden.” Het is mij opgevallen, al die jaren dat ik dit werk doe, dat christenen lijden - en nu zeg ik het heel voorzichtig - aan een lichte vorm van dementie. Wat vergeten we snel!

Toen ik vroeger als jongen naar een jeugdkamp ging, toen zongen wij: “O blijde dag, o zalige stond toen ik Jezus als mijn Heiland vond.” En ik heb soms zo het idee dat wij dat zijn kwijtgeraakt. Wij zijn niet meer blij omdat wij Jezus vonden of beter gezegd: dat Jezus ons heeft gevonden. Dat vind je niet alleen in de kerk nu, maar in de kerk van alle tijden. Jezus schreef in Zijn briefje aan de gemeente Ephese in het boek Openbaring: “Maar Ik heb tegen u dat u uw eerste liefde verzaakt hebt.” Er zijn zoveel dingen die wij vergeten.

Een paar dagen geleden lasen wij thuis Psalm 42. Een Psalm die in de kerk bekend is als de Psalm van het hijgende hert. Dan wordt er gezegd in Psalm 42 dat mensen tegen hem zeggen: “Waar is uw God?” Dan gaat die man niet discussiëren, maar dan zegt hij: “Hieraan wil ik denken...” (en dan grijpt hij terug) “... hoe ik optrok in een dichte drom en voor hen uit schreed naar het huis van God.” Even later: “Mijn ziel buigt zich voor mij neer.” Eigenlijk zou je kunnen vertalen: “Ik ben depressief geworden.” Maar dan zegt hij: “Daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan.” Ik denk dat het goed is, dat wij over de dingen die God ons heeft gegeven weer gaan denken.

Toen ik dat tegen mijn vrouw zei, zei zij: “Dat is voor jou geen probleem, want je bent ook oud geworden. En oude mensen grijpen altijd terug naar het verleden.” In elk geval heeft ze ergens wel gelijk. Ik grijp terug naar het verleden en dat komt misschien omdat wij hier niet zoveel toekomst meer hebben. Onze toekomst ligt boven. Onze toekomst ligt bij de Heer. Onze toekomst is: met Christus verbonden te zijn *for ever and ever*.

Maar ik wil graag terugkijken op de tijd toen ik tot geloof kwam. Ik wil graag terugkijken naar de dag dat ik mijn eerste intrede deed in mijn eerste gemeente. Wat waren dat bijzondere jaren. Ik wil niet zeggen dat het toen mooier was dan nu of nu mooier dan toen. Maar het was toen geweldig en het is nu geweldig. En het is: “Tel Gods zegeningen, tel ze één voor één, tel ze alle en vergeet er geen.”

Loof de Heer, mijn ziel, en vergeet niet één van Zijn weldaden. Laat ik toch die eerste verzen maar wat uitvoerig behandelen, omdat ik ze zo mooi vind. “Die al mijn ongerechtigheden vergeeft.”

Geloven wij dat nog in de kerk? Hoeveel mensen heb ik niet opgezocht die stervende waren. Hun hele leven lang hadden ze op kerkbanken gezeten, ze hadden het zweet in hun handen en op hun voorhoofd: “Is het wel goed met mij, dominee?” De Bijbel zegt: “Die al uw ongerechtigheden vergeeft.”

Ik zal u een voorbeeld noemen uit mijn eigen leven. Misschien heb ik het u al eens verteld, misschien ook niet. Ik ben een Amsterdamse jongen uit de Jordaan. Aan mijn spreken kunt u het niet horen, alleen als ik boos ben. Mijn ouders waren zeer, zeer arm. Ook in die barre oorlogsjaren '40-'45 en vooral die hongerwinter van '44. Wij hadden in die tijd - ik zou bijna zeggen: gelukkig - nog geen supermarkten, maar ergens in één van die straatjes was een kruidenierswinkeltje. Dat werd gedreven door een man. U moet er niet om lachen, want het gebeurde zo, hij had een hoge rug en werd “Bocheltje” genoemd. Iedereen zei ook: “Bochel, heb je nog dit, heb je nog dat?” Mijn moeder deed daar boodschappen en omdat zij lichtelijk gehandicapt was, ging ik met haar mee om haar tas te dragen.

Ik kan mij nog herinneren als de dag van gisteren, dat zij een huishoudboekje had en dat zij die boodschappen niet kon betalen. Zij zei tegen Bocheltje: “Mag ik het volgende week betalen?” Hij zei: “Jazeker, vrouwtje.” Mijn moeder was goudeerlijk en wij gingen weer boodschappen doen, weer met het bekende huishoudboekje, en ze zei tegen hem: “Ik kan het nu betalen.” Toen gebeurde er iets heel

bijzonders. Waarom die man dat deed, weet ik niet, maar hij haalde een stompje potlood ergens tevoorschijn, likte eraan en hij zei op zijn Amsterdams: "Mevrouw, we zalle er een kruisie doorheen hale."

Dat mag u nooit meer vergeten. God heeft op Golgotha door onze schuld, door onze zonde een "kruisie" gehaald. God heeft er een kruis doorheen gehaald. Ik kan boos worden op mensen die zitten te zeuren: "Heeft God mijn zonden wel vergeven? Ik heb het zo moeilijk en ik kan niet sterven." Noem het allemaal maar op.

Ik weet dat sterven geen sinecure is. Ik zeg dat niet omdat ik bang ben voor God. Maar sterven lijkt mij moeilijk, omdat ik mijn vrouw en mijn kinderen moet achterlaten. Maar sterven, dat betekent voor mij: ingaan in de heerlijkheid, omdat God in Jezus Christus op het kruis er een "kruisie" doorheen heeft gehaald. Ik kom daar straks nog op terug. Wat heerlijk om dat te kunnen geloven.

Als je deze Psalm leest, dan zie je al die geweldige werkwoorden: "U vergeeft, U geneest al mijn krankheden." Misschien een beetje moeilijk. "U verlost mij van de groeve, van het graf." Ook misschien nog een beetje moeilijk.

Mensen en ook christenen zeggen zo vaak zulke domme dingen: "De dood hoort bij het leven." Dat is een leugen. De dood hoort bij de zonde. Door de zonde: de dood. Dat zegt dit woord. Hou op met dat geleuter. De dood hoort bij het leven? Nee, nee, nee, de dood hoort niet bij God en de dood hoort niet bij het leven, de dood hoort bij de zonde. En dat vind je hier een beetje in Psalm 103. Zonde, ziekte en dood. Een afschuwelijk driemanschap. En ik kan u zeggen, dat ik aan deze drie - en ik zeg het misschien wat lelijk - de pest heb. Ik heb de pest aan de zonde, de pest aan de ziekte en bovenal de pest aan de dood. Als ik een begrafenis moet leiden, dan ben ik altijd boos. Niet als het om een kind gaat of om een oudere of een heel oud iemand, maar ik heb dan een confrontatie met mijn vijand. De Bijbel zegt: "De dood is de laatste vijand die tenietgedaan wordt." Onvoorstelbaar.

Ik heb het werk altijd gedaan met heel mijn inzet tot op de dag van vandaag. Maar met ziekte heb ik het vaak heel erg moeilijk. Wij geloven dat God geneest. Alleen zien wij er zo weinig van. In de laatste gemeente waar ik dominee was, Wassenaar, is de gemeente niet zo groot. Daar hebben wij op het ogenblik drie patiënten. Alle drie kanker. De één longkanker, de ander maagkanker en de derde darmkanker. Het leek bij een paar heel goed te gaan, maar opeens zie je die neerwaartse beweging. Onvoorstelbaar. Heer, openbaar Uw heerlijkheid.

Maar wat een prachtige Psalm. Laat ik er nog één noemen, voordat ik inga op die priesterstudent. "Die u kroont met goedheid en barmhartigheid." God heeft één verlangen: om de kroon op ons hoofd te zetten. Mensen hebben een verlangen, ook christenen: om de kroon van je hoofd te halen en die kroon in de goot te gooien en als het even kan er ook nog op te trappen. Ik weet waar ik het over heb. Ik ben predikant geweest in zeven gemeenten. En daar waren soms hele moeilijke mensen bij. Ik zei wel eens tegen mijn vrouw: "Het zijn de schapen van de Heer, maar ik zou er best één willen slachten." U lacht erom, maar wat kunnen er ontzettend vervelende mensen zijn.

Hoe spreekt u over anderen? Negatief? Of heel positief? Of hebt u er eigenlijk een klein beetje plezier in als het met die ander een beetje mis gaat? Mijn vrouw is heel positief. Het is misschien moeilijk om te zeggen, maar ik heb haar nog nooit in al die jaren dat we getrouwd zijn negatief horen spreken. Ik spreek wel eens negatief en zeg dan tegen mijn vrouw: "Wat is dat toch een vervelende man of vrouw in de gemeente." Dan zal zij mij nooit bijvallen en altijd zeggen: "Ach, je kent de achtergrond misschien nog niet. Je weet niet wat hij of zij heeft meegemaakt." Het is vaak nog sterker. Als ik in het verkeer afgesneden word door iemand, dan vloek ik niet, maar ik zeg wel een lelijk woord. Dan zegt mijn vrouw: "Nou, meneertje, dat is fout." Ik zeg op zijn Amsterdams: "Nou, nou, meneertje? Die vent moet een ram voor zijn kanis hebben, zodat hij met zijn viool achter de piano terecht komt!" Mijn vrouw heeft maar één verlangen: de kroon op iemands hoofd te zetten. Wat is dat goed.

Nu, dat is Psalm 103. Wat is het belangrijk om deze Psalm te lezen. "U kroont mij met goedheid en trouw. U verzadigt mij en u vernieuwt mij." Wat een geweldige woorden. Hier kun je heel lang over preken en dan krijg je een brief: "Dominee, u hebt zulke geweldige dingen gezegd. Ik was ontroerd en ik was er blij mee. Maar ik had een beetje het gevoel, dat ik als kind, als jongetje met mijn neus gedrukt stond tegen een grote winkelruit van een speelgoedzaak. En ik zag al die mooie dingen geëtaleerd, maar hoe kom je daar nu bij? Hoe wordt dat je bezit?"

Ik heb geprobeerd in de voorbereiding dit te zeggen. Ik denk dat er drie dingen zijn. Het eerste kennen wij in de traditionele kerken, hervormd, gereformeerd. Daar proberen wij dit alles eigenlijk een beetje te beredeneren met ons hoofd. Als wij dit lezen, dan zeggen wij: "Ja, dat is mooi. Dat zal wel... Zo is God." En wij gaan weer over tot de orde van de dag.

Een tweede mogelijkheid is en die vind je in de Evangelische kringen, vooral in de Pinksterkringen waar men meer op het gevoel leeft. "Ik voel dat er vergeving is. Ik voel dat God gaat genezen, ik voel dit, ik voel dat." Ik moet u zeggen dat ik een gevoelsmens ben. Maar dat gevoel is zo bedrieglijk. Je kunt zeggen: "Ik voel dat het morgen mooi weer gaat worden. En we gaan als het mooi weer is morgen naar Artis." Je schuift de gordijnen opzij en je hebt nog nooit zo'n donderbui gehad. Ik voel, ik voel... Het ene moment kan het geweldig zijn, een plus, op het andere moment kan het negatief zijn, een min. Het gevoel kan je zo bedriegen. En het gevoel heeft mij vaak bedrogen.

Ik kan mij nog herinneren dat er ergens in de gemeente een gezin binnenkwam. De man zei: "Ik speel piano." De vrouw zei: "Ik speel viool." En een van de kinderen zei: "Ik speel dwarsfluit." En nog een kind zei wat. Ik zei tegen mijn vrouw: "Wat geweldig om zulke mensen in de gemeente te hebben." Die mensen vonden mij ook heel mooi preken. Ze zeiden: "Dominee, tot de volgende week." Ik zei, misschien niet zo mooi: "Wij hebben een hele grote vis in de gemeente." Ik heb die mensen nooit meer gezien. "Dominee, tot de volgende week!" Maar die volgende week moet nog komen... Je gevoel kan je zo bedriegen. En het leek zo'n goed gevoel. Wat is dan mijn laatste antwoord? Niet je denken, je hoofd, niet je gevoel, maar bovenal je geloof. Je moet geloven dat Hij al je overtredingen vergeeft. Je moet geloven dat wij een God hebben die geneest dwars door alles heen. Je moet geloven dat wij een God hebben die verlost van de groeve. Een God die kroont, een God die verzadigt en een God die vernieuwt.

Nu kom ik een beetje bij de hamvraag. Wat is nu precies *geloven*? Een poosje geleden deed ik de begrafenis van mijn zwager. Een buurvrouw, denk ik, die ook in de aula zat, kwam naar mij toe en maakte mij een compliment omdat ik zo mooi had gepreekt en vroeg: "Dominee, wat is uw geloof?" Ze bedoelde natuurlijk: "Wat is uw kerk? Bent u Vrijgemaakt of Gereformeerd? Bent u Oudgereformeerd? Bent u van Artikel 31 of van Artikel 32? Bent u Baptist van de Unie of bent u Baptist Vrij? Hoort u bij de PKN of bij de NPK? Wat bent u?"

Ik zei: "Mevrouw, uw vraagstelling is niet goed. U bedoelt: bij welke kerk behoort u. En ik ga u zeggen, dat ik dat niet vertel. Want

dat is helemaal niet interessant. Eén ding is interessant, mevrouw. Ik hoor bij Jezus in leven en in sterven.” Toen zei ze: “Maar wat gelooft u dan?” Ik zei: “Mevrouw, er is maar één geloof, dat is het geloof in de Here Jezus. Vertrouw op de Here Jezus en je zult behouden worden.” Ze zei: “Dominee, hoe moet het dan met al die Boeddhisten en al die mensen van de Islam?” Ik zei: “Ik heb geen idee. Dat is Gods probleem. Niet het mijne.” Geloof in de Here Jezus en je zult behouden worden.

Ik wil hier niet de wetenschapper uithangen. Daar heb ik altijd de pest aan gehad als dominee in het verleden. Maar ik doe het één keer. Het Griekse woordje *pisteuo*, dat kunnen wij met drie woorden vertalen. Maar eigenlijk, in wezen zijn ze alle drie hetzelfde. Het is *geloven*, het is *vertrouwen* en het is *gehoorzamen*. Dus als de Bijbel zegt “Geloof in de Here Jezus”, dan kun je ook zeggen “Vertrouw op de Here Jezus” of “Gehoorzaam aan de Here Jezus”. Het is zo ontzetting logisch. Wat is voor mij geloven? Voor mij is geloven iemand nemen op zijn woord. En dan bedoel ik vanavond IEMAND met allemaal hoofdletters nemen op Zijn Woord. En als de Here God zegt: “Ik heb al je overtredingen vergeven door er een kruis doorheen te halen,” dan neem ik God op Zijn woord. Dan geloof ik Hem.

Zo is het ook in het normale leven, denk ik. Ik noem zomaar een voorbeeld. Stel je voor dat meneer Groenewegen gaat verhuizen. Wij kennen elkaar redelijk goed en ik zeg tegen hem: “Als u gaat verhuizen, kom ik u helpen. Morgenochtend om 8 uur bent ik bij u als u gaat verhuizen.” Het wordt tien over acht en ik ben er nog niet. Hij is ook een echte christen en hij zegt: “Zie je wel, ze zeggen het wel, die dominees, maar ze doen het niet.” Hij heeft niet in de gaten dat ik ook panne heb en hij weet ook niet dat ik in de file sta. Maar om kwart over acht ben ik er. Waarom ben ik er? Ik heb tegen hem gezegd: “Als je gaat verhuizen, dan kom ik je helpen.” En hij vertrouwt mij en ik ben gehoorzaam aan mijn woord.

Dat is geloven. Niets meer. Niets anders. Helemaal niet gewichtig doen. Niet allemaal religieuze dingen. Geloven is: “Heer, het staat hier zwart op wit en ik geloof het met heel mijn hart.”

Toen ik nog student was, waren dat goede jaren. Wij hadden hoogleraren, die waarachtig vroom en gelovig waren. Als tegenwoordig jonge mannen tegen mij zeggen: “Ik wil theologie studeren,” denk ik: o, mijn God, jongen, waar begin je aan. Je kunt het maar beter niet doen, want je gaat met je geloof de universiteit binnen en je gaat met twijfel eruit. Maar ik had in die tijd nog hoogleraren die bijzonder gelovig waren.

Ik kan mij herinneren dat wij een keer een college kregen over geloof en geloven. Toen zei die man letterlijk: “Het geloof, dat is eigenlijk die onzichtbare hand, waarmee je al die geweldige dingen van de Here God kunt pakken en vasthouden.” Hij heeft gelijk. Dat is geloven. Al die geweldige dingen, al die dingen die daar liggen in die prachtige etalage, wil de Here God aan je geven. Je krijgt ze alleen maar door middel van geloven.

Ik kan u er zo een stel noemen. U kent Johannes 3 vers 15: “Een ieder die gelooft in Hem, heeft eeuwig leven.” Wat is eeuwig leven? Als je gelooft in Hem. Handelingen 26 als Paulus bij Agrippa staat: “... opdat zij vergeving van zonden zouden ontvangen door het geloof in Jezus Christus.” Romeinen 5 vers 1: “Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God.” O, wat een tekst! Zo kan ik er nog een heel stel noemen. Laat ik er nog één noemen. Romeinen 1 vers 16: “Het evangelie is een kracht van God tot behoud en dat is voor een ieder die gelooft.”

Dus heel eenvoudig, geloven zit ‘m niet in hier in mijn hoofd, het zit ‘m niet in mijn gevoel, maar het zit ‘m heel eenvoudig in mijn geloof. En geloven betekent: “U hebt het gezegd en ik vertrouw U. En omdat ik U vertrouw, wil ik U dwars door alles heen gehoorzaam zijn.”

Ik heb twee teksten opgeschreven. De eerste vindt u heel erg mooi, maar de tweede, daar zit u misschien mee. Mattheüs 26. Daar zegt Jezus: “Bij mensen is dit onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk.” Dat is dat verhaal van die rijke man, de kameel en het oog van de naald. Bij God zijn alle dingen mogelijk. O ja, dat geloven wij hier met ons hoofd. Maar dan die tweede tekst in Marcus 9: “Alle dingen zijn mogelijk voor degene die gelooft.” Alle dingen zijn mogelijk, niet alleen voor God. Alle dingen zijn mogelijk, zegt dit Boek, voor degene die gelooft.

Wat is het heerlijk om deze teksten te kennen. En ik weet het en u weet het ook, er zijn gradaties in geloof. Jezus komt in Nazareth en dan zegt de Bijbel: “Hij verwonderde Zich over hun ongeloof.” En er was storm op zee en dan zegt Hij: “Waarom zijt gij bevreesd, kleingelovigen?” Die Kananese vrouw komt bij Jezus met haar dochter en dan zegt Hij: “O vrouw, groot is uw geloof.” Barnabas in Handelingen 11 was een man “vol van geloof”.

Geloof moet groeien. Ik ben niet zo’n type die gaat oordelen. Maar als u zegt: “Ik heb een klein geloof,” dan moet dat geloof gaan groeien. Ik vertel u heel nadrukkelijk hoe dat geloof kan groeien. Twee antwoorden. De Bijbel zegt: “Het geloof is uit het horen.” En: “Het horen is uit het Woord van God.” Mensen die dit Boek lezen, gaan geloven. Maar het valt mij op in alle traditionele kerken, de evangelische beweging, de Pinksterbeweging, dat dit Boek nauwelijks opengaat.

Een poosje geleden preekte ik op de Veluwe in de Gereformeerde Kerk. Ik zei: “Als ik naar de hemel ga, zal ik één ding missen. Ik zal dit Boek zo missen. Ik heb het zo lief.” Ik wil niet zeggen dat ik dit Boek ken, ik heb het misschien tien keer gelezen, misschien wel meer. Maar het is soms zo ingewikkeld, zo mooi en zo moeilijk. Ik zal dit Boek missen.

Toen zei een ouderling tegen mij in de consistoriekamer: “Weet de dominee niet dat in de hemel ons geloof veranderd is in een heerlijk aanschouwen?” Ik zei: “Man, daar heb ik nog nooit van gehoord. Fijn, dat je me dat vertelt.” Ik dacht: koekenbakker... Natuurlijk weet ik dat. Alleen is dit Boek mij zo lief en zo dierbaar, het gaat elke dag open. Elke zondag preek ik er twee keer uit met heel mijn wezen, met heel mijn hart.

Hoe kan je geloof groeien? Wij zongen het vroeger in het jeugdkamp: “Read your Bible, pray every day if you want to grow.” U kent dat Engelse liedje wel. Hoe kun je ook groeien? Je kunt groeien door geweldige biografieën te lezen. Bijvoorbeeld het verhaal van Wesley. Bijvoorbeeld het verhaal van John Spurgeon. Het verhaal van William Booth van het Leger des Heils.

Toen mijn vrouw en ik op vakantie waren, moest ik in Hoensbroek spreken. Ik had een biografie meegenomen - ouderen kennen die man misschien nog wel - Jacob Klein Hanneveld. Ik heb hem goed gekend. Ik heb wel eens in zijn tentsamenkomsten gesproken. Ik las dat boekje en ik zei tegen mijn vrouw: “Dit laat ik niet achter. Wat is dit mooi. Er staan namen in van mannen die ik ken, zoals Jan Kits en Jan Sevensma, Bardelmeijer... Wat heerlijk om dat te lezen. Ik heb nooit geweten dat Jacob Klein Hanneveld zo’n geloofsman was. Dan gaat je geloof groeien.

Een paar weken geleden was ik op bezoek bij iemand in een ziekenhuis. Een christen, maar die teveel citroenen had gegeten. Hij kon alleen maar jeremiëren en klagen en zeuren... En wat lag er op het nachtkastje? Een Revue, een Panorama, een Weekend... Dan

groeit je niet, mensen. Je groeit niet als je weet dat mevrouw Meis al voor de tweede of derde keer gescheiden is. U zegt: "Hoe weet je dat dan?" Ik kijk ook naar de televisie. Ik zie ook wel de opschriften op de blaadjes als ik met mijn vrouw boodschappen doe bij Albert Heyn. Dan zeg ik: "Wie is dat ook alweer? Sylvie Meis, geloof ik, met haar vriendin Sabina, geloof ik." Ik ben niet van een andere planeet!

Maar wil je groeien, dan moet die rotzooi de deur uit, want het haalt je alleen maar naar beneden. Ik heb maar één verlangen: om te groeien. Paulus schrijft in zijn briefje aan de kerk van Thessalonica: "Wij behoren God te allen tijde om u te danken, omdat uw geloof zeer toeneemt." Ah, wat zou ik u kunnen schrijven als ik hier de vaste voorganger was en u was mijn parochie, mijn gemeente....

Ik ga eindigen. U zult zeggen: "Man, je hebt al veel te lang gepreekt." Ja, want mensen, ook christenen zijn verslaafd aan koffie. En u wilt naar de koffie. Wij hebben zoveel problemen met mensen die verslaafd zijn aan de sigaret en aan de alcohol. En ik heb mensen wel eens horen zegen: "Als ik 's morgens niet drie of vier koppen koffie heb gehad, dan kan ik eigenlijk de dag niet beginnen." Tjonge, jonge... Je dag begint niet met God, maar met koffie.

Wat is eigenlijk het grote probleem van geloof? Ik noem er twee. Het eerste en dat ga ik niet uitleggen, dat snapt u wel, dat is: ongelof. Dat is de grote vijand van het geloof: ongelof. En het tweede, dat is twijfel.

Ik noem u twee voorbeelden. Eén voorbeeld vind ik zeldzaam mooi. Misschien hebt u wel eens gehoord van die naam Regilio Tuur. Ja? Dat is een bokser. Als het op de tv is mag ik er tien minuten van mijn vrouw naar kijken en dan zegt ze: "Zullen we nu maar weer naar de EO gaan?" Omdat ik veel van haar hou, doe ik dat. Maar ik vind het leuk om ernaar te kijken. Regilio Tuur hield op met boksen en toen zei hij deze zin, die u nooit meer mag vergeten: "Ik hou ermee op. Eén procent twijfel is honderd procent nederlaag." Hij heeft gelijk. Daarom wordt er vaak ook door christenen zo vaak gezeurd, omdat ze twijfelen hier en twijfelen daar.

Mijn laatste voorbeeld is wat schokkend, maar bijzonder mooi. Toen ik achter in de dertig was had ik onder anderen ook contact met een oudere dominee. Hij was emeritus, maar preekte nog elke zondag heel erg goed. Uit piëteit zal ik zijn naam niet noemen, hij was een beetje beroemde Gereformeerde predikant. In die tijd was het totaal anders. Ik zei altijd tegen de oude dominee "dominee" en hij noemde mij "collega". Tegenwoordig is het Jan, Piet en Klaas...

Op een bepaald moment werd ik opgebeld door één van zijn zonen. Hij zei: "Vader is ernstig ziek. Hij ligt in het ziekenhuis, ik meen in Utrecht. Hij zou het zo fijn vinden, dominee, als u bij hem kwam." Ik hield intens van die man en ik ben ernaar toegegaan. Ach, hij was ook aangetast door die afschuwelijke ziekte. Hij had hele magere handen en armpjes. Ik zat aan zijn bed en hij legde zijn hand op mijn hand. Toen zei hij het volgende tegen mij: "Al die jaren heb ik gepreekt. Zou het echt wel waar zijn wat ik altijd heb gezegd?"

Ik schrok ervan. Dat had ik natuurlijk niet verwacht. Ik wist even niet wat ik zeggen moest. En of het nu uit mijn denken kwam, uit mijn hoofd, of door de Geest van God, dat weet ik niet. Die dingen werken altijd samen. Ik zei tegen hem: "Dominee, Jezus is geen leugenaar. De socialisten noemen Hem "de eerste socialist". De communisten hebben respect voor hem. Bij de humanisten staat Hij hoog aangeschreven. Ik zou nu zeggen: "In het boek van de Islam komt Hij ook voor." Jezus is geen leugenaar. En Hij heeft gezegd: "In het Huis van Mijn Vader zijn veel woningen, anders zou ik het u gezegd hebben."

Wat er toen gebeurde, was grandioos. Het grauwe gezicht van die man leefde helemaal op. Het leek wel alsof de zon door de kamer naar binnen scheen. Het was totaal anders. Hij zei: "Wat ben ik u ontzettend dankbaar voor wat u hebt gezegd." Natuurlijk kende hij deze tekst. Maar twijfel is zo'n grote vijand.... Zou het wel waar zijn wat ik heb gezegd?

Wat heb ik een mensen ontmoet in al die jaren in diverse gemeenten die jaren naar mij geluisterd hebben. Ze werden erg ziek en lagen op sterven en ik bezocht ze. Ik heb het gezien en gemerkt: het zweet in hun handen, het zweet op hun voorhoofd. "Ik ben zo bang. Zou ik er wel bij mogen behoren?" Je mag erbij behoren, want hetzij wij leven of hetzij wij sterven, wij zijn van de Heer.

U ziet aan mij dat ik niet meer tot de jeugdigen behoor, hoewel ik er nog best mag zijn. Mijn vrouw en ik spreken af en toe over dit soort dingen. Het is niet al te leuk misschien. Laatst vroeg mijn vrouw: "Waar zou jij begraven willen worden? In Wassenaar of in Oegstgeest?" Ik zei: "Lieverd, doe het maar in Oegstgeest. Als je ernaar toe wilt, dan ben je er vlak bij." Toen zei ze: "Wat moeten we boven jouw rouwbrief zetten?" Ik zei: "Zet er maar boven: Verhuisd." Ik ben dan verhuisd, halleluja! Onze fijne woning hier heb ik verlaten en ik heb dan mijn intrek genomen in het Huis met de vele woningen."

Maar ik zeg het heel eerlijk: "Here God, ik heb er nog niet veel zin in. Ik wil nog zo graag bij mijn vrouw en bij mijn kinderen blijven." Amen.